

รายงานวิจัยเรื่อง	การสำรวจความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิตและประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้วิจัย	อาจารย์เทพอัปสร แสนสุข และ อาจารย์วิริญช์ญ์ สี่อออก
คณะ	วิทยาศาสตร์
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีการศึกษา	2553-2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิตและประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และพัฒนานักศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นเจ้าของธุรกิจ หัวหน้างาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทั่วไปที่ทำงานในองค์กรนั้น รวมทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิต โดยแบ่งเป็นสาขาต่าง ๆ และแบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของ คณะวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ต่อสาขาวิชา รวมทั้งหมด 10 สาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสาขาวิชา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เคมี ชีววิทยาประยุกต์ วิทยาศาสตร์การกีฬา สาธารณสุขชุมชน และสิ่งทอ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่า เป็นเพศชาย ส่วนสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จะเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง และสาขาวิชาสถิติประยุกต์ จะมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชาย เท่ากัน และส่วนใหญ่หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานนั้นเป็นหน่วยงานในส่วนราชการ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ สำหรับความเข้าใจและทิศทางความสนใจในด้านหลักสูตรเป็นการสำรวจระดับความสนใจของหน่วยงานที่มีต่อหลักสูตร เกี่ยวกับเนื้อหา ความจำเป็นในตลาดอาชีพ และการเข้าทำงานของบัณฑิตที่จบจากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีในหลักสูตรของคณะวิทยาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดและผลการศึกษา ดังนี้ โดยส่วนใหญ่หน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจต่อหลักสูตรต่าง ๆ ในคณะวิทยาศาสตร์ในระดับมาก และเห็นว่าควรมีหลักสูตรทุกหลักสูตรในคณะวิทยาศาสตร์ในระดับมาก และหลักสูตรทั้ง 10 หลักสูตรในคณะวิทยาศาสตร์ มีความจำเป็นในตลาดอาชีพในระดับมาก-มากที่สุด และบัณฑิตสามารถเข้าทำงานตรงตามสาขาวิชาที่จบไปในระดับมาก-มากที่สุด และในส่วนของความจำเป็นของหลักสูตรเป็นการประเมินระดับความจำเป็นของหลักสูตรของ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านความจำเป็นต่อหน่วยงาน ความสามารถในการทำงานของบุคลากรที่สำเร็จตามหลักสูตรที่มีต่อหน่วยงาน ความรู้เบื้องต้นของหน่วยงานต่อหลักสูตรที่มีในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และการส่งหรือรับนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการต่างๆ โดยมีผลการศึกษาครั้งนี้หน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าหลักสูตรที่สำรวจ มีความจำเป็นต่อหน่วยงานในระดับมาก-มากที่สุด และบุคลากรของหลักสูตรที่จบไปทำงานใน

หน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถให้คำปรึกษาต่อองค์กร หรือหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้กับหน่วยงานต่างๆในระดับมาก และสถานศึกษาควรส่งนักศึกษาแต่ละหลักสูตรเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานต่างๆตามความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับหน่วยงานในระดับมาก-มากที่สุด

สำหรับการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์นั้น สามารถสรุปได้จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 159 คนโดยไม่แยกตามสาขาวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายร้อยละ 55.35 เพศหญิงร้อยละ 44.65 อายุอยู่ในช่วง 31-35 ปี 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.13 สถานประกอบการอยู่ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ 122 คน คิดเป็นร้อยละ 76.73 และจังหวัดสุรินทร์ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.27 เป็นสถานประกอบการของส่วนราชการ 87 คนคิดเป็นร้อยละ 54.72 ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าของหน้าที่ทั่วไปในหน่วยงาน 71 คนคิดเป็นร้อยละ 44.65 โดยการประเมินบัณฑิตของคณะวิทยาศาสตร์มีเอกลักษณ์ตามที่คณะกำหนดมีผลการวิจัยเป็นดังนี้ บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ตามเนื้อหาและหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมาก บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆในระดับปานกลาง บัณฑิตเป็นผู้มีจริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตในระดับมาก และบัณฑิตมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในระดับมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนั้นทางคณะวิทยาศาสตร์ ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอาชีพ โดยอาจจะเพิ่ม หรือสอดแทรก หรือจัดการอบรมเนื้อหาที่จำเป็นและไม่มีในวิชาเรียนให้กับนักศึกษาเพิ่มเติม ควรมีการชี้แจงหรือการนำเสนอเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละสาขาให้กับหน่วยงานได้ทราบเพื่อจะได้เพิ่มการทำงานได้ตรงตามสาขาวิชา และควรเน้นให้บัณฑิตศึกษาหาความรู้เพื่อให้มีทักษะและรอบรู้ในงาน

คำสำคัญ : ความต้องการ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อัตลักษณ์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้หากผู้วิจัยไม่ได้รับความกรุณาและความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ คณาจารย์ในคณะทุกท่านที่ได้ให้แนวคิดคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข เอาใจใส่สนับสนุน ให้กำลังใจ มาโดยตลอด และที่สำคัญที่สุดคือ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และความดีอันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบอุทิศเป็นกตัญญูตา บุษาคันต์ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ผู้วิจัย

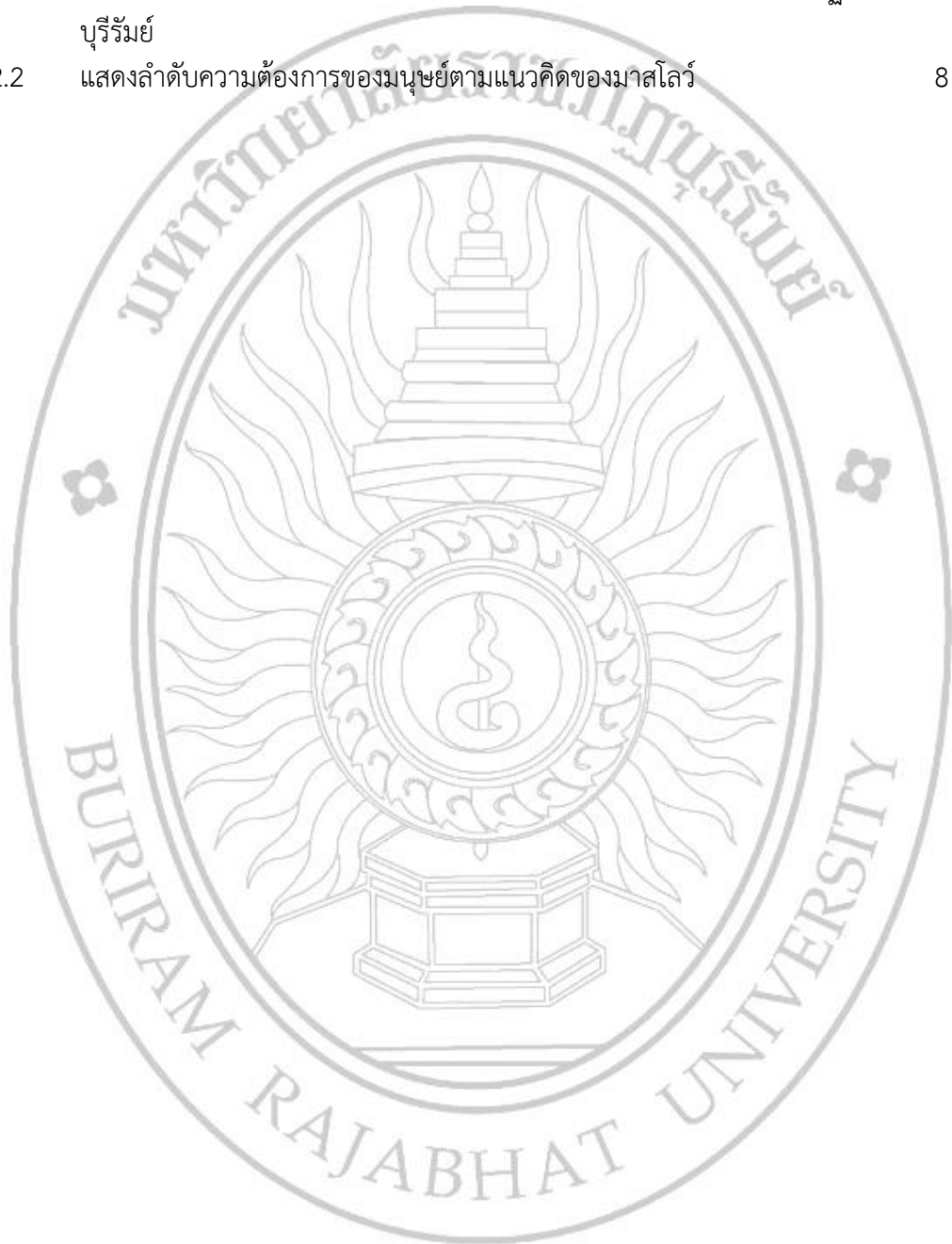

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การจัดการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	4
ทฤษฎีความต้องการ	7
ความหมายของหลักสูตร	9
องค์ประกอบของหลักสูตร และขั้นตอนการประเมินหลักสูตร	14
องค์ประกอบการประเมินหลักสูตร	16
เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การสำรวจความต้องการหลักสูตรของผู้ใช้บัณฑิต	31
การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์คณะวิทยาศาสตร์	51
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	54
วิธีการดำเนินการวิจัย	54
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	57
บรรณานุกรม	58

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
2.1	โครงสร้างการบริหารการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์	6
2.2	แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์	8

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงระดับคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย	29
4.1	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาคณิตศาสตร์	32
4.2	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาคณิตศาสตร์	33
4.3	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	34
4.4	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ	35
4.5	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาเคมี	36
4.6	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาเคมี	37
4.7	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์	38
4.8	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์	39
4.9	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์	40
4.10	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาการ คอมพิวเตอร์	41
4.11	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	42
4.12	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การ กีฬา	43
4.13	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	44
4.14	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม	45
4.15	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาสถิติ	46
4.16	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาสถิติ	47
4.17	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตร สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน	48

ตารางที่		หน้า
4.18	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน	49
4.19	แสดงผลการประเมินความเข้าใจและทิศทางการสนใจในด้านหลักสูตรสาขาวิชาสิ่งทอ	50
4.20	แสดงผลการประเมินความจำเป็นของหลักสูตรสาขาวิชาสิ่งทอ	51
4.21	แสดงผลการประเมินบัณฑิตมีเอกลักษณ์ตามที่คณะกำหนด	52
4.22	แสดงผลการประเมินบัณฑิตมีความรู้ความสามารถตรงตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	53

